

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesihuoltolain muuttamisesta

219/11.00.00/2024

Ympäristölautakunta 11.09.2024 § 57

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Kiteen kaupungilta lausuntoa vesihuoltolain uudistamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vesihuoltolakia. Esityksen tavoitteena on varmistaa eduskunnan päätöksen EK 26/2021 vp edellyttämällä tavalla julkisomisteisten vesihuoltotoimintojen säilyminen kuntien omistuksessa ja määräysvallassa, edistää vesihuollon alueellista yhteistyötä ja rakenneuudistusta, parantaa vesihuoltolaitosten omaisuudenhallintaa, selkeyttää ja tehostaa vesihuollon toiminnan ja talouden valvontaa sekä parantaa yleisesti vesihuoltolain toimivuutta. Lisäksi lakiesityksessä on esitetty muutoksia vesihuollon toiminta-alueisiin ja kiinteistöjen liittymisvelvollisuuteen liittyen. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

Kiteen kaupungin ympäristötoimi on valmistellut päätösehdotuksena olevan lausuntoehdotuksen Kiteen kaupungin lausunnoksi vesihuoltolain uudistamista koskevasta hallituksen esityksestä.

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa 30.9. mennessä. Lausunto pyydetään ensisijaisesti toimittamaan lausunnot lausuntopalvelun kautta, www.lausuntopalvelu.fi.

Valmistelija ja esittelijä: va. ympäristöpäällikkö Marjo Tikka, puh. 040 105 1304, marjo.tikka@kitee.fi

Päätösehdotus

Kiteen kaupungin ympäristölautakunta lausuu vesihuoltolain uudistamisesta seuraavaa:

Kiteen ympäristölautakunta näkee hyvänä uudistuksena, että lain voimaantulon jälkeen perustettavien vesihuoltolaitosten tulisi olla kunnan määräysvallassa ja omaisuuden tulee olla joko kunnan omistuksessa tai pitkäaikaisessa hallinnassa. Lisäksi lakiehdotuksen 4 d §:n mukainen kunnan etuosto-oikeus nykyisin yksityisomistuksessa olevan vesihuoltolaitosten ja niiden omaisuuden kaupoissa varmistaa kuntien määräysvallan lisääntymistä vesihuollon järjestämisessä.

Lakiehdotuksen 5 a §:n mukaan kunnan tulee laatia vesihuoltosuunnitelma ja vesihuoltolaitoksille tulee velvollisuus laatia omaisuudenhallintasuunnitelma (9 a §). Lakiehdotuksen mukaan vesihuoltosuunnitelma on laadittava yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, tukkuvesihuoltolaitosten sekä muiden kuntien ja muiden keskeisten tahojen kanssa. Vesihuoltosuunnitelman laatiminen yhteistyössä kaikkien vesihuollosta vastaavien tahojen kanssa parantaa vesihuollon pitkäjänteistä suunnittelua ja eri toimijoiden yhteistyötä.

Lakiehdotuksen 7 §:ssä määrätään vesihuoltolaitosten toiminta-alueisiin sisällytettävistä alueista. Pykälän mukaan toiminta-alueita arvioitaessa on otettava huomioon asemakaava-alueet, taajamat sekä pohjavesialueet.

Lakiehdotuksen 3 §:stä kuitenkin poistetaan taajaman määritelmä. Laissa tulee olla selkeä määritelmä, miten taaja-alue määritellään, mikäli lakiehdotuksen mukainen 7 §:n mukainen velvollisuus määrätä taajama-alueet vesihuoltolaitoksen toiminta-alueiksi tulee voimaan. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen määritelmää on selkeytettävä lakiin, jotta lain soveltaminen ei jätä tulkinnanvaraa ja aiheuta erilaisia toimintatapoja kuntiin.

Laki velvoittaa kuntia uusimaan vesihuollon toiminta-alueet viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Tämän jälkeen kuntien tulee tarkistaa vesihuollon toiminta-alueet tarvittaessa, kuitenkin vähintään 10 vuoden välein.

Lakiehdotuksen selvitysosassa oli kerrottu, että kunta voi myös päättää, ettei toiminta-aluetta tarvitse tarkastaa. Lain 8 §:ään olisi hyvä täsmentää, ettei se automaattisesti tarkoita toiminta-alueen hyväksymisprosessin käynnistämistä 10 vuoden välein.

Lakiehdotuksen 10 §:ssä säädetään velvollisuudesta liittyä vesihuoltolaitoksen vesijohtoon ja viemäriin. Lakiehdotukseen on lisätty selkeästi, ettei kiinteistön tarvitse liittyä viemäriin, mikäli kiinteistöllä ei ole käytössä vesikäymälää tai jätevesien käsittelyjärjestelmänä on ympäristönsuojelulain vaatimukset täyttävä jätevesijärjestelmä. Lisäksi lakiin on ehdotettu nykyistä vesihuoltolakia selkeämpiä edellytyksiä liittymisvelvollisuudesta vapauttamiselle. Nämä tarkennukset ovat tarpeellisia ja helpottavat valvontaviranomaisen tulkintaa. Lakiehdotuksen 11 §:ssä säädetään liittymisvelvollisuudesta vapauttamisesta ja kunnille myönnetään odotettu oikeus periä maksu vapauttamispäätöksestä.

Lisäksi Kiteen ympäristölautakunta yhtyy Kuntaliiton eriävään mielipiteeseen ja täydentävään lausuntoon vesihuoltolain uudistusta valmistelleen työryhmän mietinnöstä (Kuntaliitto 19.6.2024).

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.